

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravišstvo je v Ljubljani v Frana Kolomaa hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Načrt zakona,

s katerim se paragrafi 4., 8., 13., 15., 16., 22., 26., 27., 29., 30., 31., 33., 34., 47., 48., 49., 50., 51. in 52. volilnega reda za deželni zbor vojvodine Kranjske prenarejajo takó:

Člen I. Paragrafi 4., 8., 13., 15., 16., 22., 26., 27., 29., 30., 31., 33., 34., 47., 48., 49., 50., 51. in 52. deželno-zborskega volilnega reda s 26. februvarija 1861. so v svoji zdanji bešedi preklicani in v bodoče naj se glasé takó:

§ 4. Vsak v volilski razred mest in trgov uvrščen kraj je ob enem volilni kraj. V mestnih volilnih okrajih, ki so sestavljeni iz več krajev, je glavni volilni kraj tisti kraj, ki je v §. 3. prvi imenovan.

§ 8. V vsakem za volitev poslancev iz kmetiskih občin sestavljenem volilnem okraju je volilni kraj tisti kraj, ki je prvi imenovan.

§ 13. Poslance v §. 3. naštetih mest in trgov volijo direktno vsi tisti občani, kateri imajo po posebnem občinskem statutu s 17. februvarija 1866. pravico voliti občinski odbor mest in trgov, sestavljen iz enega volilnega okraja, in kateri neso po §. 18. deželno-zborskega volilnega reda izključeni od volilne pravice, ako ti občani vrhu tega plačujejo vsaj po pet goldinarjev cesarskega direktnega davka na leto. Tem je prištevati tudi častne meščane, ali častne občane, kateri imajo po §. 1. točki 2. deželnega občinskega volilnega reda volilno pravico brez ozira na to, plačujejo li davek, ali ne.

§ 15. Volilne može vsake občine volijo tisti občani, ki imajo po občinskem zakonu s 17. februvarija 1866. pravico voliti občinski odbor in ki po §. 18. neso izključeni od volilne pravice, ako ti občani vrhu tega plačujejo vsaj po pet goldinarjev cesarskega direktnega davka na leto. Tem je prištevati tudi častne meščane, ali častne občane, kateri imajo po §. 1. točki 2. deželnega občinskega volilnega reda volilno pravico brez ozira na to, plačujejo li davek, ali ne.

§ 16. Vsak volilec smé svojo volilno pravico samo v jednom volilnem okraju in praviloma samo osobno izvrševati.

Izimno smejo volilci iz volilskega razreda velikega posestva svojo volilno pravico izvrševati po svojih pooblaščenjih.

V volilskem razredu mest in trgov in kmetiskih občin izvršujejo volilno pravico samosvoje osebe po svojih zastopnikih, v zakonski družbi živeča žena po svojem móži, druge samosvoje ženske osebe po svojih pooblaščenjih.

Pooblaščenec mora v dotičnem volilskem razredu imeti volilno pravico ter sme samo jednega volilca namestovati.

Kdor ima pravico voliti v volilskem razredu velikega posestva, ne sme voliti v nobenem volilnem okraju družih dveh volilskih razredov, in kdor ima pravico voliti v volilnem okraju tistih mest in trgov, ki so naštetih v §. 3., ne smé voliti v nobeni kmetiski občini.

Kadar je tisti, ki ima volilno pravico v volilskem razredu mest in trgov in kmetiskih občin, občan

več občin, tedaj izvršuje volilno pravico samo v občini, kjer redno stanuje.

§ 22. Volilce vseh volilskih razredov je vpisati v posebne spiske (volilske imenike).

Vse volilce, kateri po določitih tega volilnega reda sestavljajo poseben volilski razred, vpisati je z naslednjimi izimki v jeden volilski imenik. V volilskem razredu mest in trgov je volilce vsakega po §. 3. v ta volilski razred uvrščenega kraja vpisati v poseben volilski imenik.

V kmetiskih občinah je sestaviti volilske imenike za volitev volilnih mož in poslancev. V prvi imenik je vpisati vse osebe, ki imajo pravico voliti volilne može, v drugi imenik pa izvoljene volilne može. Volilske imenike, v katere se vpisujejo volilni može kmetiskih občin, sestavljati je po sodiških okrajih.

Ako v jednom volilnem kraju voli več v volilski razred mest in trgov uvrščenih krajev, ali ako v jednom volilnem kraju volijo volilni može več sodiških okrajev, tedaj morajo v prvem slučaju volilski imeniki posameznih krajev, in v drugem slučaju po sodiških okrajih sestavljeni imeniki volilnih mož kot delni imeniki drug k drugemu pridruženi služiti za podstavo voljenju (§ 38).

Organi, ki so dolžni sestavljati volilne imenike, morajo jih držati v razpregledu ter jih za volitev v dveh izvodih jednako spisati.

§ 26. Volilske imenike v §. 3. naštetih mest in trgov, potem volilske imenike za volitev volilnih mož v kmetiskih občinah, mora v vsaki občini sestaviti župan, natanko gledaje na to, kar ukazujejo §§. 13., 15. in 18., ter jih v uradni hiši občinski razpoložiti tako, da jih vsak lahko pregleda. Istočasno je javno dati na znanje, da so se volilski imeniki razpoložili na pregled, ter ob enem je določiti, da se od razglasnega dne dalje osem dnij smejo reklamacije oglašati zoper nje. Natančen prepis imenika mora župan položiti pred neposredno višje cesarsko politično oblastvo.

Pri sestavljanju teh volilskih imenikov morajo za podstavo služiti občinski volilcev imeniki, ki so bili pri poslednji novi volitvi občinskega odbora v čisto dejani.

Zoper volilski imenik smejo tisti, ki imajo volilno pravico v dotičnih volilnih razredih, pri županu vlagati reklamacije zaradi tega, da so se v volilski imenik vpisale osebe, ki nemale volilne pravice, ali, da so se iz njega izpušile take osebe, ki imajo pravico voliti. Župan mora v treh dneh reklamacije položiti pred neposredno višje cesarsko oblastvo. O pravočasno vložjenih reklamacijah razsoja predstojnik cesarskega političnega oblastva, kateremu je občina neposredno podložna.

Zoper to razsodo se v treh dneh sme vložiti priziv na deželnega načelnika.

Razsoda deželnega načelnika je v vsakem slučaju konečno-veljavna.

Reklamacije in prizive, ki se vlagajo potem, ko je rok že pretekel, zavračati je kot prepozno dospele.

Cesarski uradnik, kateremu pristoji razsojati reklamacije, mora do 24 ur pred volitvijo uradoma v

volilskem imeniku izvršiti vse popravke, ki bi bili morebiti potrebni.

§ 27. Kadar je volilski imenik za mesta in trge po izvršeni razsodbi o reklamacijah v čisto deján, mora predstojnik neposredno višjega cesarskega političnega oblastva volilcem izdati izkaznice, na katere je zapisati zaporedno številko dotičnega volilskega imenika, volilčevo ime in stanovišče, potem kraj, dan in uro, kedaj se prične volitev. V mestih s svojim statutom se izdavanje nakaznic sme izročiti županu.

Volilcem je izkaznice vročati v njih stanovanji; vročevanje se sme izročiti županu. V tistih slučajih, kadar bi se iz katerega koli uzroka izkaznice ne bile volilcem vročile vsaj 24 ur pred volilnim dnem, pozvati je volilce, kakor je v tistem kraju navada, da naj sami osobno pridejo po izkaznice.

§ 29. Za volitev poslancev kmetiskih občin mora politično okrajno oblastvo, kakor ukazuje § 14., po številu pričujočega stanovništva, kakor se je našlo pri zadnjem popisovanju ljudij, določiti, koliko volilnih mož je izvoliti vsaki občini njegovega okraja, ustanoviti dan in uro tej volitvi, ki se mora vršiti v občinskem okolišju, v čisto dejati volilske imenike po dovršeni razsodbi o reklamacijah, imenovati volilnega komisarja, da bode vodil volitev, ter pravočasno županu na znanje dati te naredbe.

Župan mora takoj vse, ki imajo volilno pravico, povabiti k volitvi, naznaniti jim, kateri dan in katero uro in v katerem po njem določenem lokalu bode volitev, ter izvršiti volitev ob napovedanem času.

Volilna komisija je sestavljena iz volilnega komisarja in županstva.

§ 30. odpada.

§ 31. odpada.

§ 33. Politični okrajni predstojnik mora v vsaki občini potrditi, da so se volilni može zakonito izbrali, in ako se ne razodene potreba nove volitve, katero je takoj ukazati z dodanimi uzroki, izbrane volilne može postaviti v volilski imenik, katerega je spisati po § 22.

§ 34. Kadar so volilni može izbrani po vseh kmetiskih občinah kakega okraja in je torej dovršen imenik volilnih mož, mora politični okrajni predstojnik izbranim volilnim možem narediti in vročiti po ukazu § 27. spisane izkaznice za volitev poslancev.

Vročevanje izkaznic se sme izročiti tudi županu.

Imeniki volilnih mož tistih okrajev, katerih uradni sedež ni ob enem tudi volilni kraj, je s pismi o volitvi volilnih mož poslati predstojniku političnega okrajnega oblastva, katero ima sedež tam, kjer se bode volilo za volilni okraj, ter od njega je zvedeti in na izkaznico postaviti kje, kateri dan in katero uro bode volitev.

§ 47. Kadar so vsi pričujoči volilci oddali svoje glasove, mora predsednik volilne komisije izreči, da je glasovanje konec, volilna komisija in volilni komisar morajo podpisati dvojni glasovnik ter takoj začeti prešteti glasove.

Kadar so vsi glasovi prešteti, mora predsed-

nik volilne komisije takoj naznaniti, kdo je izvoljen in, ako volitev poslančeva z opravljenim voljenjem še ni dokončana, dostaviti, da se bode skupni rezultat vseh skupaj spadajočih glasovanj dozvedel v glavnem volilnem kraju.

§ 48. Za izvoljenega poslanca naj se šteje tisti, kdor ima záse več nego polovico vseh oddanih veljavnih glasov.

Ako ima nadpolovično večino glasov záse več osob, nego je voliti poslanca, tedaj o tem, koga je šteti za izvoljenega poslanca, razsoja pretežnejša večina glasov, in kadar bi jih imelo več po onóliko glasov, razsodi žreb, katerega vzdigne volilne komisije predsednik.

§ 49. Kadar se ni dosegla nadpolovična večina, tedaj je napraviti óžjo volitev gledé tistih poslancev, katere je še voliti.

§ 50. Pri óžji volitvi smejo volilci svoje glase dajati samo tistim, kateri so pri prvem preštevani glasov dobili relativno največ glasov za onimi, ki so dosegli nadpolovično večino.

V óžjo volitev je dajati vselej po dvakrat toliko mož, kolikor je še voliti poslancev.

Kadar je onóliko glasov, razsodi žreb, kogá je dejati v óžjo volitev.

Vsak glas, kateri pri óžji volitvi pripade komu takemu, ki ni bil vzet v óžjo volitev, naj bode neveljaven.

Ako so pri óžji volitvi vsi oddani veljavni glasovi med vse v to volitev vzete osebe razdeljeni tako, da vsakemu izmed njih pripade polovica vseh glasov, tedaj o tem, kogá izmed njih je šteti za izvoljenega poslanca, razsodi žreb, katerega je vzdigniti predsedniku volilne komisije.

Ako se razven tega slučaja ne doseže nadpolovična večina, tedaj je óžjo volitev nadaljevati, dokler se za vse poslance, katere je voliti, ne doseže nadpolovična večina glasov ali zgoraj omenjena jednaka porazdelba glasov med vse v óžjo volitev vzete osebe; v tem zadnjem slučaji končno razsoja žreb.

Tisti, ki imajo pravico voliti, pa pri prejšnjem voljenju neso oddali svojega glasu, ne smejo se za tega delj izključiti, da bi o sledečem voljenju ne izvrševali te svoje pravice.

§ 51. Kadar je potrebno število poslancev izvoljenih, potem se končá volitveni zapisnik, katerega podpišejo člani volilne komisije in cesarski komisar, pridenó se mu v pričo vseh glasovniki in listi, na katerih so se šteli glasovi — pri volitvi poslancev za kmetske občine pa tudi volilna pisma o izbiranju volilnih mož — in vkupno naj se potem zapečati vse ter zunaj napiše, kaj je notri, in izroči naj se cesarskemu komisarju, da pošlje deželnemu načelniku.

Ako se pa glasovanje za jedno in isto poslanško volitev vrši v več volilnih krajih in ne samo v enem, naj volilni komisar pošlje volitvena pisma deželnemu načelniku, ako je sedež političnega deželnega oblastva glavni volilni kraj, razven tega pa tistemu političnemu uradniku, kateremu je naloženo sestaviti rezultat vseh skupaj spadajočih glasovanj.

Ako volitvenih spisov ne podpišejo vsi člani volilne komisije, tedaj naj se uzrok temu zapiše v volilni zapisnik.

§ 52. V ónih slučajih, kadar se glasovanje za jedno ter isto poslanško volitev vrši ne samo v enem, ampak v več volilnih krajih, naj v glavnem volilnem kraju v to pooblaščen uradnik iz dospelih volitvenih pisem (§ 51) sestavi ter spiše rezultat vseh skupaj spadajočih glasovanj.

Ta uradni posel izvršiti pristoji na sedežu političnega deželnega oblastva uradniku, kateremu je deželni načelnik to naročil, v drugih glavnih volilnih krajih pa okrajni glavar, v čigar okraji leži glavni volilni kraj, ali kateremu je deželni načelnik to opravilo odkazal.

Koga je šteti za izvoljenega, to določujeta §§ 48. in 50.; ako pri volitvi pride do tega, da mora razsojati žreb, tedaj mora uradnik, ki je pooblaščen v zgoraj omenjeni uradni posel, povabiti dva volilca, ki se udeležujeta volitve, v pričo njiju po-

tegniti žreb ter narediti zapisnik, katerega je podpisati tudi obema pri tem udeleženi volilcema.

Ta uradnik mora, ako je treba (§ 49.), ukazati óžjo volitev po vseh dotičnih volilnih krajih in volilnih zborih ter po njé izvršitvi postopati na isti način, da pozvé nje glavni rezultat.

Ko je določen konečni skupni rezultat, je o tem spisani konečni zapisnik z vsemi od volilnih komisij dospelimi pismi poslati deželnemu načelniku.

Ako je bilo treba óžje volitve, velja to tudi o vseh to naredbo utemeljujočih pismih.

Člen II. Mojemu ministru notranjih stvari je naročena tega zakona izvršitev.

V Ljubljani, dné . . . septembra 1883.

Deželni zbor goriški.

V četrti seji je odgovarjal bivši deželni glavar Pajer baronu Locatelli-ju na očitanje, da ni deželni odbor zadosti nadzoroval občin v njih gospodarenji. Govornik pojasnjuje interpelantu, da deželni odbor nema dolžnosti, zahtevati od občin računov in proračunov v pretresovanje in potrjenje, temveč, da to dolžnost ima le starešinstvo; deželni odbor ima le nalogo, da skrbi za neprikrajšano ohranjenje občinskega premoženja in to nalogo je vestno sploval.

Potrdi se potem račun za 1882. l. in proračun za l. 1884 zaklada za ranjene in bolne vojake, isto tako račun za leto 1882 in proračun za leto 1884 normalno-šolskega zaklada. Predlog, ki priporoča podporo 1500 gld. iz deželnega zaklada za podaljšanje morskega nasipa v Gradu, kakor tudi o podpori za skladovno cesto iz Starega Sela v Logje in vse peticije, o katerih je imel v tej seji poročati odbor, izročé se peticijskemu odseku.

V peti seji objavi deželni glavar odgovor cesarja in cesarjeviča Rudolfa na čestitke o rojstvu princesinje Elizabete.

Poslanec Ignacij Kovačič in tovariši interpelujejo na to vladu o nameščenji vseh sistemovanih služeb pri c. kr. okrajni sodnji v Tolminu, da bi se potem pospešilo uknjiževanje zemljišč na Tolminskem.

Dr. Abram poroča v imenu legalnega odseka o načrtu postave za pogozdovanje Krasa, ki se vzprejme nespremenjena v drugem in tretjem branji. Isti poslanec poroča v imenu deželnega odbora o dveh načrtih postav za razdeljenje občinskih pašnikov v Rifemberški županiji, katera se vzprejmeta tudi v drugem in tretjem branji.

Načrt postave o cestni policiji, o katerem je poročal v odborovem imenu poslanec Gasser, bil je vzprejet z majhnimi izjemami tak, kakršnega je bil odbor pripravil.

V šestej seji odgovoril je vladni zastopnik na interpelacijo poslanca Dottorija o nepostavnem izterjevanji davkov v Gradiškem okrajnem glavarstvu ter je rekel, da je res, kar je poslanec v tej zadevi trdil, toda vlada je že dala potrebne ukaze, da se bo davek pobiral po postavnem potu.

Račun glavnega zaklada za uboge za l. 1882 in proračun za 1884 se brez ugovora potrdita. — Napredovalni šoli v Gorici dovoli se podpora 600 gl., dovolita se dva štipendija po 433 gl. dvema rezljarkama z nalogo, pa obiskujeta zimski tečaj dotične šole na Dunaji, ki začne 5. oktobra; odboru morskih kopelij v Gradu dovoli se 400 gld. ter reši še cela vrsta prošenj za podpore.

V sedmi seji stavi je poslanec Mohorčič interpelacijo do vlade o potovalnem kmetijskem učitelji za Primorsko, ki ne zna niti besedice slovenske in čita slabe prevode svojim poslušalcem v prav slabi slovenščini, tako da ga nikdo ne razumi. Vladni zastopnik pove, da hoče interpelacijo visoki vladi predložiti in o svojem času na njo odgovoriti.

Poslanec Kocijančič stavi nasvet, naj bi dež. odbor podal nemudoma c. kr. pravosodnemu ministru peticijo v namen, da bi tudi na Primorskem c. kr. sodnije dale po svojih obhodnikih z udeležbo zapriseženega zvedenca izvrševati cenitve premakljivega blaga v istem času, ko se vrši mobilarna rubež, in to v vseh tistih primerljajih, ko je po obstoječih postavah dovoljeno tožitelju v civilnih opravilih prositi z jedno samo vlogo eksekutivno rubež in cenitev premičnostij.

(Konec prih.)

Iz Sofije 20. sept. [Izv. dop.]

To, česar je vsak nepristransk opazovatelj bolgarskih razmer bolgarskemu narodu že davno želel, se je sedaj po štiriletni borbi mej strankami vendar obistinilo: stranke so se pomirile in stopajo z zedinjenimi na delo za blagor države, zajedno s pokroviteljstvom kneza.

Včeraj je izšel manifest kneza Aleksandra, da se vsled pomirjenja mej strankami in vsled jednoglasne njih želje povrača spet v življenje Trnovska konstitucija. Knez izreka ob enem željo, da se pozabijo dosedanji prepiri in da se ugase vse strankarske mržnje ter da nastane tako nova era za Bolgarijo. Samo da se bosta premenila dva poglavja v osnovnem zakonu, ki govorita o narodnih poslancih za sobranje.

Zdajšnje narodno sobranje, ki je začelo zborovati pred tremi dnevi, bode se pečalo z pregledanjem raznih zakonov, a ne samo z železničnim vprašanjem in z vprašanjem za dolg Rusiji od okupacije. Ta dolg znaša 10,600.000 rubljev in se bo plačeval v poluletnih obrokih do 1896 leta po 400.000 rubljev.

Ob enem s to premembo je odstopilo staro ministerstvo Sobolev-Kaulbars in novo pomiriteljno je sestavljeno na ta način: Cankov, predsednik in za notranje zadeve, Balabanov za vnajne, Načević za financije, dr. Stoilov za pravosodje, T. Ikonov za javne zgrade, zemledelje in trgovino in dr. Molov za nauko. Od ministrov so 3 bivši liberalci, 2 konservativci in 1 (Ikonov) neutralen.

Grakov, od konservativne stranke, je naznačen za predsednika sobranja.

Ta prememba ni došla sicer nenadno, ampak da bo takšna, si nikdar nobeden ni mogel pred nekoliko dnevi misliti. A jedno se mora reči, da je zadovoljen s tem vsak Bolgar, samo ne Rusi. Oni se čutijo zapostavljene in misle, da so se stranke složile proti njihovim interesom.

Da-li je tako, pokazala bo bližnja bodočnost; posebno rešenje železniškega vprašanja.

Tudi se bo videlo iz obravnav glede dolga za rusko okupacijo, kako se bo narodno sobranje v tem oziru obnašalo.

Povsod vlada zadovoljnost in iz vseh obrazov čita se radost, posebno pri vodjah bivših protivnih si strank, ki sedaj korakajo izpod roke v roko.

Želeti je samo, da bode to trajno, in da ne bi izviknila nikdar iskra tako silnega prepira in preganjanja mej jednorodnimi brati Bolgari, kakor je plamtela prošlih let.

V slogi mislimo se bo vse doseglo, kar je narodu v korist, in gotovo bode tudi drugim slavjanskim narodom milo, videti mirno razvitje in složno napredovanje pri bratih pod Balkanom.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 25. septembra.

V nedeljo so bile vkupne **ministerske konference**, ki so dognale vse predloge za delegacije. Dopoldne je bilo jedno posvetovanje pod predsedstvom ministra Kalnoky-ja, kmalu po poldne pa v dvorcu drugo pod predsedstvom cesarjem; tega so se udeležili grof Kalnoky, grof Bylandt, Kallay, grof Taaffe, Dunajewski, Tisza, grof Szapary, admiral Pöck in poročevalci strokovni. Delegacije se skličejo v 23. dan oktobra na Dunaji. — Državni proračun ne kaže letos nobenega poviška; v primeri z letošnjimi izdatki za vojsko bode celo potrebsčina za njo v letu 1884. za poldrugi milijon manjša, in sicer se bode ordinarij zvišal za pol milijona, dočim se ekstraordinarij in kredit za okupacijsko vojsko zniža za dva milijona. — Nedeljo zjutraj je bil ogerski premier Tisza pri cesarji v avdijenci vzprejet. General Ramberg imel je potem daljši razgovor z ministrom Tiszo.

Koncem včerajšnje seje **gallškega** deželnega zbora prečital se je predlog poslancev Romanowicza, Hausnerja ter tovarišev, s katerim se deželnemu odboru naroča, da ima v prihodnjem zasedanju predložiti načrt konverzije zemljiško-odveznega dolga v tem zmislu, da se poplačevanje tega dolga razmeri na štirideset

let. V enakem razmerju, v kakršnem bi se potem zmanjševale davčne doklade za zemljiško-odvezni zaklad, naj bi se potem povečevale deželne priklade ne da se pomnože skupni davki, in na tak način pridobljena vsota blizu jednega milijona naj bi se uporabljala za gospodarske in kulturne namene dežele.

Obe zbornici **ogerskega** državnega sveta imati v četrtek svoji prvi seji. Predloge, ki se jima bodo predložile, še neso prišle v javnost; to pa je gotovo, da jima bode hrvatsko vprašanje, protizidovsko gibanje in pa budget podal tvarine v izobilju. — Ogerski poslanci zadnje čase pogostem poročajo svojim volilcem o svojem delovanju in razvijajo pri tem tudi svoje misli o zdanjem političnem stanju. Tudi hrvatsko vprašanje jim pride v pogovor. Tako je dejal dr. Busbach, poslanec VI. Budimpeštanskega židovskega okraja govoreč o hrvatski zadevi: „Ne ponižati, nego pomiriti hočemo Hrvatsko; a naša dolžnost je pa tudi, da obvarujemo celokupnost in sijaj svete Štefanske krone.“ Poslanec György izjavil se je odločnejše; ta je dejal, da pritožbe Hrvatov v zadevi grbov neso neumeteljne; on bi želel vzajemni grb brez kakih napisov. Ignacij Helfy pa je ob enakih prilikah poudarjal glede hrvatskega vprašanja nezdržljivost državno-pravnega temelja. V notranjih spletkah da se je iskala pomoč na Dunaji; namesto honvedskega generala poslal se je v Zagreb kot kr. komisar general vzajemne vojske.

Vnanje države.

Srbski uradni list priobčuje v ministerskem sovetu v imenu kralja imenovanih 44 zastopnikov za skupščino. Oni so vseskozi bivši poslanci vladine stranke, ki so pri zadnjih volitvah propadli. Po tem takim broji tedaj skupščina: 34 vladinih poslancev, 61 radikalcev, 11 liberalcev in 8 jih je brez politične barve. Trdi se, da se bode skupščina pričela v četrtek, v neprisotnosti kraljevi. Vlada da je pooblaščen v sili skupščino razpustiti; potem bi se imenovalo novo ministerstvo, ki bi razpisalo nove volitve. — Te vesti kažejo, da se hoče na vsaki način zaprečiti radikalna doba. Trajajoča odsotnost kraljeva pa bi se dala tolmačiti z namenom, da si hoče kralj očigled daljnemu razvoju stvari obdržati prosto roko. Karakteristično za sedanjo vladno je, da je državni podtajnik Kosta Jovanović pri volitvah agitoval proti vladini stranki; zato je bil kaznovan s premeščenjem v Križevac kot prefekt.

Francoski minister-prvomestnik Ferry doslej še ni dobil note od kitajskega poslanstva, dasi je prosil kitajsko vladu za pismen odgovor na francosko spomenico. — „Soir“ naglašava vedno raštoče zahteve Kitaja, kateri zdaj že ves Tonking reklamuje in izvaja naslednje zaključke: Jedin odgovor na kitajske zahteve naj bi bil ta, da odpošljemo pomožno vojsko in da se stalno ukérimo v kraji, kateri se nam odreka. Jedin posledica lokave in hujskajoče kitajske diplomacije bode, da bomo morali Anam in Tonking, katerima hočemo zdaj le naš protektorat naložiti, konečno anektirati. — Tudi drugi listi izjavljajo se v enakem zmislu.

Dopisi.

Z Gradlšča 23. sept. [Izv. dop.] (Tolminskim tržanom.) Pišem Vam te kratke besede v zadevi Vaše pravde s „Sočo“! Zavarujem se že vnaprej proti vsekemu sumničenju, da bi imel pri tem kake sebične namene; saj jaz s toženim „Sočinim“ dopisom in s „Sočo“ nesem v nikakršnej zvezi. Pišem Vam le v imenu miru in sprave in v imenu splošne narodne stvari.

Davno sem že slišal, da nameravajo Tolminci „Sočo“ tožiti zaradi članka „Tolminskim okoličanom“. Jaz te stvari nesem jemal resno. Menil sem, da čas ohladi razburjeno kri, pomiri razdražene duhove, ter da se vsa ta zadeva potopi v morje pozabljenja. In res, svet je bil že pozabil vso to stvar, tožba jo zdaj spet obudi slednjemu v spominu.

Kaj nameravate s tožbo? Oprati, očistiti se? Kdor je čist, ni mu treba perila; kdor ni, — sodnija ga ne opere.

Tožba menda trdi, da je imenovani „Sočin“ dopis šibal vse Tolmince brez izjeme. „Soča“ pač tega ni mislila. Duh članka je treba iskati, ne samo besedij brati. Kako bi „Soči“ prišlo na um, vse Tolmince dolžiti slabih lastnostij? „Soča“ je tudi hitro v naslednji številki izrekla, da ni mislila vseh. V tej zadevi je kompetentno sodišče čitajoče občinstvo. Kako je ono umelo ta dopis? Jaz javno izrečem, da ga nesem v smislu tožnikov, — gotovo

ga ni v njih smislu bral noben pameten čitatelj. Nedolžniki so torej pri vsem občinstvu že vnaprej izgovorjeni in opravičeni, — posebno pa še pri Tolminskih okoličanih. Tolmin ni Berolin. Število njegovih prebivalcev ni prav veliko. Okoličani, ki imajo vsi posla z Vami, Vas poznajo vse tako, kot svoje sosedo; poznajo Vas od dobre in slabe strani, poznajo Vaše poštenjake pa tudi manj hvalevredne eksistence mej Vami. Zato smo okoličani hitro umeli, da velja članek le nekaterim, in smo tudi vedeli katerim. Tistim, katere je „Soča“ mislila, gotovo ne ostane dolžna dokaza pred sodnijo.

Poštenjaki, ki Vas nikdo ne dolži nič slabega, čemu bi Vi podpirali tožbo?

Pa pojdimo dalje! Naj konča pravda kakorkoli, kak dobiček bode iz tega? Duhovi se zopet razburijo, prepir vname, sovraštvo nastane mej osobami in strankami. Odkod potem moči za složno delovanje v občno korist? Umazano perilo našega glavnega planinskega trga pralo se bode pred porotniki tuje narodnosti, po listih razobešalo nam v zasmeh, v sramoto, vsemu narodu v škodo. In to je glavni moment, ki mi je izjemoma potisnil v roko časnikarsko pero. Stvar je dovolj resna, zato Vas prosim, izročite stvar pozabljenju in podajte si roke v skupno delovanje na blagost naroda.

Tolminci! Vi ste središče naših gor! Bodite tudi naša glava in naše srce v pravem in blagem pomenu. Ako je v trgu kaj gnjilega, bolnega, — ozdravite to! Kar je krivega, bodi ravno! Svetite nam z vzgledom, od Vas naj se širi omika po gorah. Kar je dobrih elementov, naj se združi, naj krepko nastopi, vzame vodstvo v roko — potem boste uživali pri nas spoštovanje in povsod priznanje. To je pot do prvaštva, do prave časti in veljave — ne tožba!

Sim. Gregorčič,
Tolminski okoličan.

Iz Gorenjegradskega okraja 22. septembra. [Izviren dopis.] Dne 14. t. m. vršil se je v Gorenjem Gradu čin, kojega visoki pomen me vodi napisati te vrstice. Že v pretečenem letu jeli so zborovati župani in občinski tajniki tega okraja, pogovarjali so se o županstvenih zadevah, zjedinevali se o različnih vprašanjih in tako pospeševali enakomerno poslovanje pri županstvih našega okraja. Da se pri teh zborovanjih, ki se še vedno ponavljajo, v prvi vrsti goji narodnost, ni treba pojasnjevati. Starosta teh zborov je znani narodnjak, gospod Jože Pirš, okrajni tajnik, ki z jako mnogovrstno tvarino pri teh zborih donaša življenje, živahnost in navdušenost.

Tako je skupščina županov in tajnikov dne 10. marca 1882 s členom VII. soglasno sklenila, Gorenjegradski okrajni odbor prositi, da priredi županstvu za splošno občinsko uradovanje sploh potrebne tiskovine. To prošnjo je sl. okrajni odbor s tem rešil, da je na podlagi svojega sklepa od 23. avgusta 1882 okrajnemu tajniku gosp. Jožu Piršu ukazal, izdelati in prirediti potrebne uradne tiskovine za županstvo Gorenjegradskega okraja. To nalogu rešil je g. okrajni tajnik s posebnim ozirom na določbe deželne postave z dne 14. julija 1882, tika jočo se gospodarstva občinskega premoženja, predložil jo 20. marca t. l. skupščini občinskih tajnikov v ogled in pretres, katera je odobrila obrazce občinskih tiskovin in sklenila še druge uradne tiskovine naročiti, da se jedenkrat doseže enakomerno poslovanje pri županstvih tudi v obliki.

Dogovorilo se je, da se tiskanje in vezanje teh tiskovin izroči Rudolf Miličevi tiskarni v Ljubljani, pri katerej priliki je omeniti, da je tamošnji poslovodja g. Vekoslav Legat k hvalevredni izpeljavi teh tiskovin mnogo pripomogel.

Te tiskovine in knjige tedaj so se dne 14. t. m. razdelile v pisarnici okrajnega odbora v Gorenjem Gradu po gospodu načelniku Jakobu Spendeji vsem gg. županom tega okraja. Pri razdelitvi bili so tudi gg. občinski tajniki navzočni. Ta dan je za županstvo tega okraja jako važen, kajti stalnost slovenskega uradovanja je pri tukajšnjih okrajnih občinah zagotovljena in utemeljena.

O tej priliki se je mnogo razgovarjalo in posvetovalo. Jako spodbujno so govorili gg. Pirš, Legat, Časl itd. Gosp. Legat govoril je kaj navdušeno besedo navzočnim županom.

Gospod Časl je v svojem govoru tudi stavil nasvet, da se ta dan, ker je za naš okraj in za slovensko uradovanje slovenskih županstev sploh velike važnosti, našim potomcem ohrani v spominu. V to svrhu sta voljena g. Žagar v zvezi z g. Podbrežnikom, da prihodnjemu zboru občinskih tajnikov dne 26. t. m. pri Mokrinu „Pod lipo“ — predložita svoje dotično delo. Pri tem zborovanju bodo gg. občinski tajniki tudi sestavljene obrazce drugih slovenskih tiskovin seboj prinesli, da se v pretres vzmó, in potem v Miličevi tiskarni tiskajo, kjer bode za naprej tudi zaloga vseh slovenskih tiskovin za županstvo.

Razveseljeni smo se ločili, z živim prepričanjem in trdno voljo v našem srci, da nam bo dan 14. septembra vedno v dobrem spominu ostal, ter da bomo za prospeh narodnega razvitka, za prid občinstva in slavo naših županstev neumorno delovali.

Sosedje, slovenski župani, vzbudite se iz svojega spanja, delujte po vzgledu vaših bratov sosedov, bodite trdni kot skala, ne prestrašite se peščice lisjakov in zagrizencev, temveč upeljite slovensko uradovanje, naročite pri R. Miliču v Ljubljani slovenskih tiskovin ter kažite, da ste uneti za bodočnost milega našega naroda slovenskega! —g—

Domače stvari.

— (V. seja deželnega zbora Kranjskega) trajala je od 10. ure dopoldne do 1/2 2. ure popoldne. — Karl grof Lichtenberg uložil je protest, da bi se njegov glas pri volitvi velikega posestva ovrigel, kajti njegov brat Albert Lichtenberg je davno že umrl. Pismo, izročeno po c. kr. deželnej vlad, izroči se verifikacijskemu odseku. — Dolga vrsta peticij odkaže se raznim odsekom v rešitev. — Baron Apfaltrern interpeluje c. kr. vladu, kdaj se bode pričelo izvrševanje deželne postave, da se odkupi duhovenska bira, ker je državni zbor že dovolil, da so dotične pogodbe koleka proste. Deželni predsednik baron Winkler odgovori, da je izvedenje dotične postave združeno z mnogimi težavami, da pa se bodo obravnave v najkrajšem času pričele. — Poslanec Klun nasvetuje načrt zakona zaradi izdavanja ženitovaniških oglasnic. — Poročilo deželnega odbora, zadevajoče nekatere prenapredbe deželnega volilnega reda, izroči se odseku sedmerih udov, v kateri se volijo gg. poslanci: Svetec, dr. Vošnjak, Klun, Mur-nik (načelnik), dr. Poklukar, dr. pl. Schrey (namestnik) in Luckmann. — Volitev dr. Samca se potrdi brez razgovora; volitev dr. Deva izroči se verifikacijskemu odseku. — Dr. Zarnik bode utemeljil svoj predlog zaradi poprave štatuta mesta Ljubljanskega v prihodnji seji. — Reši se potem več proračunov in računskih sklepov raznih deželnih zakladov in mnogo privatnih prošenj. — Prihodnja seja je v soboto 29. t. m.

— (Sokol contra Künl.) Pri današnji kazenski obravnavi tožbe društva Sokola po dr. Papežu zaradi znanega hujskajočega pamfleta, čitane v Švicariji pri „turnerskej kneipi“, bil je obsojen Künl na 10 gld. globe, oziroma 48 ur zapora in poravnane sodnijskih stroškov. Nadomestoval je dr. Papeža njega koncipijent g. Sešek, Künl-a pa dr. Suppan, ki je oglašil priziv proti obsodbi.

— (Čitalnica Ljubljanska) priredi letos še tri veselice: v 28. dan oktobra, v 25. dan novembra in na Silvestrov večer.

— (Iz Črnomlja) se nam piše v 20. dan t. m.: Danes zapustil nas je, odhajaje na novo službo v Žužemperk, c. kr. okrajni pristav g. Gandini. Za svojega za nas tu pač prekratkega bivanja pridobil si je srca ne le vseh gg. tovarišev uradnikov, marveč tudi vsega ljudstva tukajšnjega okraja. Bil je pa tudi vesten in postrežljiv uradnik, ki je bil popolnem kos svoje nalogi in tudi najbolj gledal, da popolnem in v prvi vrsti spoštuje dolžnosti svojega stanu. In taci uradnikov si želimo. Zato ohranil si bo tudi vedno hvaležen spomin mej Belokrajci.

— (Originalna stava) sklenila se je te dni v Ljubljani. Nekdo je stavil 150 gold. da preleze ves kanal, ki drži pod novo Resljevo cesto do kolodvora. S tem bi bilo baje dokazano, da je kanal lazljiv (schlupfbar.) Da se je pri načrtu in zgradbi ceste gledalo na to, da se napravi kanal, kakeršnega treba, bi bila taka stava brezpredmetna.

— (Novo šolsko poslopje), lepo stavbo, blagoslovili so zadnjo nedeljo slovesno v Dolenjem Logatci.

— (Iz Rudolfovega) se nam piše v 24. dan t. m.: To nedeljo ob polu poludne vsula se je v Rudolfovem in v okolici debela toča. Toča sicer ni prouzročila velike škode, ker ni zadela dosti vinogradov in polja. — Na Gorjancih iskalo je te dni blizu 300 ljudij z lovci vred medveda, kateremu je letošnja koruza, proso in ajda dobro ugajala. Medveda neso dobili, ker pravijo, da se mu je telefoniralo in jo je popihal z zdravo kožo.

— (Nesreča.) Piše se nam iz Borovnice v 24. dan t. m.: Danes ob 1. uri popoldne padel je z odra, pritisenega k nižjemu oboku našega železniškega mostu, delavec Lončarič na tla ter bil na mestu mrtev. Prevagala se mu je bila deska, na katere konec je predrzno stopil. Bil je 56 letni mož pošten, iz Čičev doma.

— (Razpisano je mesto) prvega mestnega inženirja pri magistratu v Ljubljani. Plača 1400 gld. in dve 10% petletnici, ki se uračunite v pokojnino, eventualno služba družega mestnega inženirja s 1000 gld. na leto in dvema 10% petletnicama. Prošnje do 25. oktobra t. l.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Solnograd 24. septembra. Knez Bismarck po bivanji v Gasteinu vidno okrepčan, dospel je z obitelji semkaj ter nastanil se v „Hôtel Evrope“. Princ Reuss in soproga obedovala sta pri Bismarcku.

Bukurešt 24. sept. Bliskovni vlak večeraj na rumunskeji meji skočil iz tiru; izmed potnikov nihče poškodovan.

London 24. sept. Velika eksplozija v Wolwichu v tovarni za užigala. Dve osobi mrtvi, škoda znatna.

Izpred porotnega sodišča.

Dne 20. t. m. zatožen je bil Ljubljanski vlačugar, France Bricel, 19 let star, doma s sv. Petra predmestja, hudodelstva ropa in prestopka tatvine. Kaznovan je bil zatoženi že zaradi vlačugarenja in tatvine pri okrajnej sodniji. 5. avgusta i. l. dopoldne ob 9. uri igrala sta otroka uradniške udove, 12 letni Anton Mladič in njegova sestra Marija Mladič, v tako zvanej „zelenej jami“ na sv. Petra predmestji tik južne železnice; lovila sta namreč murčke. Pridruži se jima zatoženi Bricel in prične se razgovarjati. Mej pogovorom potegne Anton Mladič uro, katero je imel na verižici iz žepa, da bi pogledal, kako pozno je že. V istem hipu nastavi Bricel otrokoma nož in kriči: „Prec dajta uro, sicer vaju zakoljem!“ odtrga uro od verižice in zbeži z njo preko polja. Uro, vredno 12 gld., je zatoženi

potem za 3 gld. 80 kr. prodal. Pozneje je v Kašlji še ukradel hlače in jopo, v vrednosti 10 gld. Pri današnji obravnavi pravi zatoženeec, da Mladiču ure ni siloma vzel, nego slednji je uro z verižice snel in jo njemu dal v roke, da si jo ogleda, on pa je z uro zbežal. Z denarjem za prodano uro kupoval si je kruha. Tatvino v Kašlji pa odločno taji. Porotniki potrde oba njim stavljena vprašanja in Bricel je bil obsojen na pet let teške ječe, poostrene s postom in tamnico.

Dne 21. t. m. zatožen je bil Janez Makovec z Brezovice hudodelstva uboja. Fantje iz Zabočevega so prišli 10. junija i. l. v Brezovico in ob 9. uri spoprijeli so se z domačimi fanti, pri kateri priliki je dobil Lovro Petrovič iz Zabočevega s kolom udarec po glavi, da je vsled rane kmalu umrl. Zaslisanih prič nobena z odločnostjo ne more povedati, da ga je res zatoženi udaril po glavi, ker je bila popolnem tema. Zatoženi pa dejanje odločno taji. Porotniki so krivdo z 8 proti 4 glasom zanikali in Makovec bil je zatožbe oproščen.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo na zadnje četrtletje, stare gospode naročnike pa, katerim poteče koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta 3 gld. 30 kr.
„ jeden mesec 1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrt leta 4 gld. — kr.
„ jeden mesec 1 „ 40 „

Upravištvo „Slov. Naroda“.

Loterijske srečke 22. septembra.

Na Dunaji: 86, 55, 81, 58, 11.
V Gradci: 18, 89, 23, 64, 32.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
24. sept.	7. zjutraj	738.44 mm.	+10.4°C	sl. jz.	megla	0.00 mm.
	2. pop.	737.46 mm.	+16.4°C	sl. jz.	d. jas.	
	9. zvečer	737.72 mm.	+10.6°C	sl. vzh.	d. jas.	dežja.

Srednja temperatura +12.5°, za 1.4° pod normalom.

Dunajska borza.

dne 25. septembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	78 gld. 30 kr.
Srebrna renta	78 „ 70 „
Zlata renta	100 „ 15 „
5% marčna renta	92 „ 90 „
Akcije narodne banke	834 „ — „
Kreditne akcije	291 „ 90 „
London	119 „ 90 „
Srebro	— „ — „

Tujci:

dne 23. septembra.

Pri **Sionu**: Scholz z Dunaja. — König iz Grada. — Stofla iz Trsta. — Faber iz Kočevja. — Marico iz Trsta.
Pri **Malliet**: Kern z Dunaja. — pl. Jenny iz Gorice. — Dr. Weber iz Londona. — Uhrer, Eberstein iz Trsta.
Pri **bavarskem dvoru**: Golitsch iz Sežane.

Najbolje ter najceneje naročajo se

priznano dobre ročne mlatilnice, slamoreznice, vinske tlačilnice ter vsi drugi kmetijski stroji

za točno plačilo in tudi na obroke

v najstarejši tukajšnji ter po vsem Kranjskem najbolj poznatej zalogi

pri **A. Debevč-u** v Ljubljani,

Marije Terezije cesta št. 10, pritrlično.

(508—26)

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Napol.	9 gld. 50 1/2 kr.
C. kr. cekini	5 „ 69 „
Nemške marke	58 „ 60 „
4% državne srečke iz l. 1854	120 „ — „
Državne srečke iz l. 1864	167 „ 25 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	100 „ 25 „
Ogrska zlata renta 6%	119 „ 40 „
„ papirna renta 5%	87 „ 50 „
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	86 „ 20 „
Dunava reg. srečke 5%	104 „ — „
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	114 „ 50 „
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	118 „ 50 „
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	103 „ 25 „
Kreditne srečke	105 „ — „
Rudolfove srečke	100 gld. 168 „ 75 „
Akcije anglo-avstr. banke	10 „ 20 „
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	120 „ 80 „
	230 „ 25 „

Zahvala.

Vsem, kateri so se udeležili pogreba našega nepozabljivega očeta

Ignacija Canker-ja,

kakor tudi darovateljem prekrasnih vencev, izrekam tu svojo najtoplejšo zahvalo.

(624)

Ana Cankar.

Tuge polni naznanjamo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je preminula iskreno ljubljena soproga, oziroma mati, gospa

Albertina Francič roj. Killer,

katera je danes ob 1/2.5. zjutraj po kratkej a hudej bolezni, prevedena s sv. zakramenti za umirajoče, v 20. letu svoje dobe mirno v Gospodu zasnila.

Pogreb bo v sredo 26. t. m. ob 5. popoldne.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v raznih cerkvah.

Blaga ranjka priporoča se pobožnemu spominu. (623)

V Kranji v 25. dan septembra 1883.

Mihajlo Francič, c. kr. davkarski pristav, soprog. Mihajla, hči.

VABILO.

Pouk v petji za gospodične in gospode v Čitalnici se prične **1. oktobra.**

Za gospode bo pevska šola vsak ponedeljek in vsako sredo ob 8. uri zvečer, — za gospodične pa vsak četrtek in vsako soboto ob 7. uri zvečer.

Pevske vaje za moški zbor so ob torkih in petkih vselej točno ob 8. uri. (622)

Kdor želi pevsko šolo obiskovati ali pa ustopiti v pevski zbor, naj se oglasi v omenjenih dneh in urah v čitalnišnji pevske sobi v I. nadstropji pri pevovodji gospodu V. Valenti.

Odbor Čitalnice.

Izurjen podobar,

ki se razumi tudi v **pozlačenji oltarjev** in drugih predmetov, vsprejme se takoj na več mesecev z dobrimi pogoji v službo pri podpisnem.

Peter Rutar,

podobar in slikar v Pleših pri Čubru na Hrvaškem.

(620—2)

Od visoke vlade
švedskega kralja
privilegirani
Brezov balzam.

Njeg. Veličanstva

dr. Fr. Lengiel-ov

Že sam brezov sok, kateri teče iz breze, ako se navrta njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepoto; ako se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti, **ločijo se že drugi dan neznatne luskinje od polti, ki postane vsled tega čisto bela in trda.**

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kozave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeluje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečino, zajedee in druge nesnažnosti na polti. Cena vreč z navodom vred 1 gld. 50 kr.

Zaloga v Ljubljani pri Jul. pl. Trnkoczy-ji, lekarnarji; **glavna zaloga** na Dunaji pri W. Henn-u. (511—5)

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.